

Aile İçi İletişimde Teşekkür 1

Aile içi iletişimin olmazsa olmaz temel prensiplerinden birisi de yapılan iyilikler ve güzel davranışlar karşısında eşlerin birbirine teşekkür etmesidir. Zira insan, yaratılışı gereği sevgiye duyduğu ihtiyaç kadar kendisine değer vermeye, yaptıklarının görülmesine ve takdir edilmesine, bir diğer ifadeyle teşekkür ihtiyacı hisseder. Bunun için yaptığı bir iyilikten dolayı teşekkürü; güzel bir iş ve davranıştan dolayı da takdir edilmeyi bekler. Bu isteğe cevap verilmediği ölçüde ise fertler, önce üzerine düşen işlerden sonra da yavaş yavaş birbirinden uzaklaşmaya başlar. Bu uzaklaşma zamanla beraberinde kopuşları da getirir. Bu kopuş ölçüsünde de eşler, kendilerine düşen vazifeleri yerine getirmez ve karşılıklı kul haklarına girerler. Netice de teşekkür ve takdir ihtiyacı karşılanmazsa bu fasit daireden de çıkılamaz. Bunun sonucunda karşılıklı itham ve suçlamalar arenasına dönüşen yuvada ikili ilişkilerde “ego” savaşları yaşanması kaçınılmaz olur.

İlahî Ahlak Açısından Teşekkür

Türkçe’de teşekkür kelimesi her ne kadar Arapça ş-k-r (شكر) kökünden alınarak türetilmişse de Arapça’da böyle bir kelime yoktur. Bu dilde teşekkür anlamını karşılayan kavram, şükür kelimesidir. Lügat manasıyla şükür: “Görülen herhangi bir iyiliğe karşı gösterilen memnuniyet ve iyiliğe, iyilikle karşılık verme” anlamına gelir. Allah (celle celaluhu), kullarına verdiği nimetler karşılığında Kendisine şükretmeyi/teşekkürü emretmenin yanında Zatını da “eş-Şekûr” olarak tanıtmıştır. eş-Şekûr (الشكور), “Sırf rızası adına yapılan iyi amelleri kabul eden ve onların karşılığında kat kat mükafatla veren” demektir. Yani Cenab-ı Hak, kullarına şükretmeyi emrederken Kendisini de bu şükürleri en güzel şekilde karşılayan ve takdir eden; az amellerin bile karşılığını bolca veren, sayılı günlerde yapılan sınırlı amellere sonsuz mükafatlar bahşeden olarak tanıtmıştır. İşte bu ilahî ahlakla ahlâklanan ve O’nun nimetlerine karşı şükürle gerilmiş müminler, bir taraftan Rab’lerine şükür vazifesini yerine getirirken diğer taraftan kendisine iyiliği dokunan kimselere de mutlaka şükreder yani teşekkür ederler. Böylece insan, Allah’a karşı şükreden bir kul oluşunun yanında, kendisinden iyilik gördüğü kimselere de bunun bir yansıması olarak teşekkür eder.

İnsan tabiatının bu ihtiyacını, Allah’a şükürle birleştirerek ele alıp değerlendiren Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), ikili ilişkilerde şükür/teşekkür borcuna karşı gösterilmesi gerekli hassasiyete, şu veciz ifadelerle dikkat çekmiştir: “İnsanlara karşı şükran ve minnet hissi taşıyıp teşekkür etmeyen kimse Allah’a da şükretmez.”¹

Bu hadis insanî ilişkilerde teşekkür verilen önem ve değeri, net olarak ifade etmektedir. Zira burada insanlara teşekkürle Allah’a şükür birlikte zikredilmiştir. Kadı İyaz’ın yaklaşımıyla: “Kul, Allah’a olan şükürünü, O’na itaatle ve emirlerini eksiksiz ifa ile yerine getirebilir. Allah’ın

emirlerinden biri de O'nun nimetlerinin kendisine ulaşmasında vesile konumunda olan insanlara teşekkür etmek olunca, bu emre uymayan, Allah'ın kendisine verdiği nimetlerin şükürünü de ödememiş olur. Yine içinde insanlara karşı teşekkür duygusu taşımayan ve buna ehemmiyet vermeyen kimsenin tabiatında nankörlük duygusu olacağı için böyle bir kimse, Allah'a da küfran-ı nimette bulunup şükürü terk etmeyi de rahatlıkla adet haline getirebilir"²

Allah'ın verdiği sonsuz nimetler karşısında şükürle mukabelede bulunma şuuru, insanda, çevresinden gördüğü iyilikler karşısında daima teşekkür etme ahlakını geliştirmelidir. Aksi takdirde insanın Rabbine karşı da şükürü/kulluğu tam olmayacaktır. Dolayısıyla Allah Resûlü'nün verdiği bu hayat prensibi en yakın dairede aile içi iletişimde asla ihmal edilmemelidir. Zira şükürsüzlük kulu Allah'tan uzaklaştırdığı gibi teşekkürsüzlük de eşleri birbirinden uzaklaştıracaktır.

Aile İçi İletişimde Teşekküre Özel Tahşidat

Efendimiz (aleyhissalatü vesselam) eşlerine zaman ayırır, onlarla sohbet eder ve onları konuşturur ve dinlerdi. Bazen de ezberinde şiir olan hanımlarına güzel şiirler okuttururdu. Bu çerçevede Hz. Âişe validemizin anlattığı şu vaka hem aile içi iletişimde hem de insanlar arasında teşekkürün önemini vurgulama adına önemlidir:

Resûlüllah sık sık bana: "Ey Aişe! Ezberindeki beyitlerden biraz okur musun" buyururdu. Ben de her defasında: "Hangi beyitleri istiyorsun ya Resûlallah! Çünkü hafızamda bir çok şiir vardır" derdim. O da bana: "Şükür/teşekkür hakkındakilerden" derdi. Bir defasında yine böyle bir arzusu olmuştu. Ben de kendisine: "Anam babam sana feda olsun Ya Resûlallah! Şair şöyle söylemiş" dedim ve yaptıkları iyiliklere karşı insanlara teşekkür etmenin güzelliğinden bahseden bir şiir okudum. Şiiri bitirince Efendimiz şöyle buyurdu: "Ey Âişe! Cibril'in bana haber verdiğine göre, Allah (celle celaluhu) kıyamet günü mahlukatı haşrettiğinde bir başkasından iyilik gören kuluna, '-Sana iyilikte bulunan kuluma teşekkür ettin mi?' buyurur. O da: '-Ey rabbim! Bana dokunan iyiliğin Senden geldiğini bildiğim için sadece sana şükrettim' der. Bunun üzerine Allah, ona: '-Bu iyiliklerin sana ulaşmasına vasıta kıldığım kuluma teşekkür etmedikçe Bana şükretmiş olmazsın!' buyurur."³ Dolayısıyla İslamî hayat, Allah'a şükür üzerine kurulu olduğu kadar insanlara karşı da teşekkür üzerine kurulu bir hayattır.

Yazar: Dr. Selim Koç

Kaynak: <https://peygamberyolu.com/aile-ici-iletisimde-tesekkur/>